

tinta
Alice Broadway

Tinta

Vyšlo aj v tlačovej podobe

Objednať môžete na
www.cooboo.sk
www.albatrosmedia.sk

Alice Broadway
Tinta – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2018

Všetky práva vyhradené.
Žiadna časť tejto publikácie nesmie byť rozširovaná
bez písomného súhlasu majiteľov práv.

ALBATROS **MEDIA** a.s.

COO
BOO

tinta

Alice Broadway

COO
BOO

Venujem Inkwellu.

*Ste najlepšia skupinka spisovateľských priateľov,
akú si len žena môže priať, a zbožňujem vás za to.*

FEATHERSTONE
sem vyhnali neoznačencov

RIVERTON

SAINTSTONE

MORTON

Prvá kapitola

Na prvé tetovanie som si musela počkať dlhšie než moji kamaráti.

Mama o tom rozpráva veľmi rada. Na rozdiel odo mňa. Dva dni po narodení nám tetujú rodný znak, ale ja som vtedy ochorela a mama obrad zrušila.

„Musia ju označiť, Sophie,“ hovorili jej priateľky. „Ako ju budeš volať?“

Lenže mama trvala na tom, že s výberom mena a s tetovaním počká, kým mi bude lepšie. Hoci jej šuškali, čo sa stane bábätkám, ktoré neoznačia, nedbala na ich varovania. Dvadsať dní som bola v podstate nikto, až raz povedala: „Nech bude Leora.“

A tak sa zo mňa stala Leora. To slovo mi malinkými ihličkami vryli do kože. Tie písmenká so mnou rastú už šesťnásť rokov.

Nebojíme sa smrti. Keď z našich tetovaní vznikne kniha, žijeme večne. Životný príbeh, ktorý človeku vyryjú na telo,

sa navždy zachová, ak je toho hoden. Keď uchováme slová, obrázky a okamihy, zachytené na koži, náš príbeh tu zostane naveky. Mŕtvi sú všade naokolo, a kým sa ich knihy čítajú a ľudia vyslovujú ich mená, žijú ďalej.

Každý má doma knihy z kože: na poličkách odpočíva plno mojich predkov. Môžem vdychovať ich vôňu, dotknúť sa ich a prečítať si, aký život viedli.

Až po ockovej smrti som však videla knihu niekoho, koho som poznala.

Mali sme šťastie, že sme jeho blížiacu sa smrť zazreli z diaľky. Mohli sme sa na ňu prichystať. Telo sme mu masírovali olejom a on nám zasa rozprával príbehy, ktoré sa viažu k jeho tetovaniam, a s úsmevom nám ukazoval strom s našimi menami na chrbte. Keď nadišiel jeho čas, bol pripravený a jeho koža tiež. Neuniklo mi, že mocné ramená sa mu scvrkli, pokožka sa zošúverila ako staré jablko a chrbát sa mu ohol, akoby dostal ranu do brucha. Časom na nás prestal hľadieť. Vnímal iba bolesť. Zdalo sa, že choroba z neho všetko vysala a zostala po ňom len schránka. No práve tá je dôležitá.

Aby sme jeho posledné dni zvládali ľahšie, ľudia nám nosili kvety, jedlo a drobné pozornosti. Mnohí ho mali radi a smútili s nami, ale nič iné už preňho nemohli urobiť. V kuchyni bolo cítiť vädnúce lupene a stonky, ktoré plesneli v stuchnutej vode. Ich pach sa miešal s vôňou duseného mäsa so zeleninou, ktorého sme sa však ani nedotkli. Mama ocka poriadne poprikrývala a z čela mu utierala pot. Chvel sa a jeho dych znel chrapľavo.

Smrť si poňho prišla jedného jasného dňa koncom jesene, no napriek všetkému som na to nebola pripravená. Ešte dlho som cítila chuť kávy, ktorú som vypila na svitaní, keď ma mama zobudila horúčkovitým šepotom.

„Zlatko, prebud' sa a vstávaj. Myslím, že už mu nezo-
stáva veľa času.“

Bežala som k jeho posteli. Dýchal čoraz pomalšie. S mamou sme sa k nemu naklonili a držali sme ho za ruky. Premýšľala som, ktorý výdych bude jeho posledný a kedy nastane ticho, po ktorom sa prebudí v posmrtnom živote. Odrazu si vzdychol, otvoril oči a pozrel sa na mňa. Stisol mi ruku, tú druhú si uvoľnil z maminho zovretia a chytil privesok, ktorý nosil na krku. Mal tvar dreveného lístka s nerovným okrajom, bol popretkávaný žilkami a visel na koženej šnúrke. Patrilo k nemu ako jeho tetovania, nikdy som ho bez neho nevidela.

„Leora,“ šepol zachrípnutým hlasom. „Toto je pre teba. Nezabudni na mňa. Nezabudneš, však, Leora? Prosím ťa o to,“ žiadal ma so slzami v očiach. „A sľúb mi, že dáš pozor na neoznačencov. Buď opatrná, slniečko moje.“

Prikývla som a pomedzi vzlyky som zašepkala: „Sľubujem.“ Pozrela som sa na mamu, ktorá stískala pery a tvárilala sa napäto. Rozviazala koženú šnúрку na jeho krku, aby mi mohol podať privesok. Pošúchala som hladké drevo, a keď som zažmurkala, po lícach sa mi skotúľali slzy. Nato sa ocko obrátil k mame a naposledy sa na ňu zahľadel. Keď odchádzal zo sveta živých, vypravádzala ho láskyplnými slovami a na ruke cítil jej bozky.

Potom nás opustil. Z ničoho nič bol preč. Slnko pohaslo. Zo sveta s ním odišiel kus dobra – bez neho sa mi zdal chladnejší a temnejší.

Keď zomrel, prišli k nám balzamovači. Telo mu pokvapkali olejom a do pokožky votreli zmes korení. Napokon ho zabalili do modrej látky a odniesli. Vyzeral ako kráľ. Mne tak pripadal vždy. Do tej izby som chodievala ešte niekoľko dní a nasávala vôňu, ktorá sa tam vznášala. Keby som ju mohla vdýchnuť spolu s ním, možno by som ho potom vypustila z pľúc a opäť by stál predou mnou s úsmevom na perách.

No keď som ho znova videla, z jeho života už bola hĺba stránok. Ak pri vážení duše uznajú, že je hoden, poputuje k nám domov. Dovtedy však za ním musíme chodiť do múzea. Vydali sme sa tam za súmraku, keď oblohu zalievala oranžovožltá žiara. Je to dôverná záležitosť, a tak nás pustili, hoci bolo zavreté. V neverejnej miestnosti, v ktorej sa vznášala vôňa starodávneho dreveného nábytku a parfum kohosi, kto tam bol pred nami, nám otca ukázali v novej podobe. Malú skrinku s knihou z jeho kože sme položili na stôl. Mama sa postavila vedľa mňa a doširoka roztvorila oči. Od jeho smrti bola nervózna a napätá – zdala sa mi skôr prchká a roztržitá než smutná. Niekedy, keď som šla do jej izby, zízala do prázdna a tak pevne spínala ruky, až jej obeleli hánky. Začínalo ma to hnevať. Nechcela som sa o ňu báť. Chcela som, aby bola taká silná a vyrovnaná ako predtým, keď v každej chvíli vedela nájsť správne slová.

Len čo sme skrinku otvorili, do vzduchu prenikol pach vosku a korenia, ktoré akoby vzdávali česť ockovej pamiatke. Vzápätí sme zbadali jeho hladkú, napnutú a trochu scvrknutú kožu. S každým listom, ktorý sme obrátili, sme sa ho zasa dotkli, spomenuli si na jeho mocné predlaktia

a rovný chrbát. Každá našponovaná stránka rozprávala jeho príbeh. Mama mi najprv pripadala nervózna – cítila som, aké má napnuté plecia –, ale čím ďalej sme čítali, tým bola pokojnejšia. Na obálke knihy, ktorú tvorila koža z jeho pliec, bol obrázok nás troch a meno, ktoré mu dali vyte-
tovať po narodení – Joel Flint. Dobré meno. Dobrý muž. Dobrý začiatok. Na ďalšej strane sme zazreli strom. Mal ho na chrbte a znázorňoval jeho rodinu – mňa a mamu, teda dievčatá, ktoré si získali jeho srdce. Keď som zbadala svoje meno, prstom som prešla po jednotlivých pís-
menách. Niektoré tetovania som videla naposledy ešte ako dieťa a zdalo sa, že časom vybledli.

Pri ďalšej strane sa mama zasmiala a zatvorila oči. „Toto asi nechceš vidieť, Leora,“ vyhlásila, začervenala sa a stisla pery, aby potlačila úsmev.

Mala pravdu, nechcela som vidieť jemnú a spleťtú kve-
tinu, ktorá mu zdobila zadok. Na stránke však vyzerala ako na ktorejkoľvek inej časti jeho tela. Bolo to tajné tetovanie, ktoré mal od svadby – každý rok mu ho dopĺňali a skráš-
ľovali na znak ich rastúcej lásky. Mamin smiech odrazu vy-
striedali slzy a dlaňou si zakryla ústa, akoby chcela zastaviť
žiaľ a pripomenúť si bozky, ktoré jej tak chýbali.

Prešli sme na ďalšiu stranu.

Druhá kapitola

Deň po tom, čo sme si prezreli ockovu knihu, mama opäť nastúpila do práce. Tvrdí, že už je čas. Náš život sa vraj musí vrátiť do normálnych koľají. Alebo aspoň potrebujeme zistiť, ako bude odteraz vyzeráť. Pre mamu je veľmi dôležité nevybočovať z *normálu*. Nikdy sa nemusela ktovieako snažiť, aby ju ostatní mali radi. Vždy bola spoločenská, oddaná komunita a mala plné ruky práce, preto ju podľa mňa trochu udivuje, že jej dcéra je taká samotárka. Rozhodnem sa, že aj ja vypadnem z domu, ale zamierim na trhovisko. Dnes má celý náš ročník študijné voľno. Viem, že by som sa mala znova venovať záverečným skúškam a pustiť sa do opakovania. Ak sa má zo mňa stať tetovačka – po ničom inom som nikdy netúžila – musím poriadne makať, aby som dohnala stratený čas.

Cestou po chodníku, ktorý zvlnili konáre stromov, rozmýšľam, kedy budú súdiť ockovu dušu. Počas mesiaca od jeho smrti spravili to, čo je časovo najnáročnejšie: stiahli mu kožu, opracovali ju a zviazali do knihy. Teraz ju ľudia z vlády musia preštudovať a pripraviť všetko potrebné na ceremoniál váženia duše. Až potom sa môže vrátiť k nám domov, kam patrí.

Pri ceremoniáli vodcovia oznámia svoje záverečné rozhodnutie o tom, čo sa stane s dušou človeka. Po preskúmaní ockovej knihy posúdia, či viedol dosť úctyhodný život. Tých, ktorí sú hodní, si rodina odnesie domov a uloží k predkom, aby o nich mohli čítať ďalšie generácie a naveky na nich spomínať. Ich dušu čaká posmrtný život. Ak niekoho uznajú za nehodného, jeho duša zhorí v plameňoch spolu s knihou. Ešte som to nezažila, no vraví sa, že pach horiacej kože sa človeku navždy vryje do pamäti. To však nebude ockov prípad – nik nevedol lepši a čestnejši život ako on.

Smerom k mestu sa cesta čoraz viac zužuje, takže chodník je široký akurát pre jedného. Ako tak kráčam prašnou ulicou, ukradomky nazerám do okien radových domov. Nerovnaké budovy hrajú rôznymi farbami a stoja čelom k chodníku. Keď som bola malá, špekulovala som, ako také ulice vznikli. Predstavovala som si, že rad domov stisol obor, preto sú všetky uzučké, ale majú rozdielnu výšku a krivú strechu. No teraz si pri pohľade do okien s olovenými priečkami vymýšľam iné príbehy. Keď si ľudia nezatiahnu závesy, mám pocit, akoby ma vyzývali, aby som hádala, kto tam býva a ako žije. Tak sa do toho zahlbim, že skoro vrazím do chlapa, ktorý z červených muškátov v kvetináči na okne trhá vyschnuté lupienky. Jednou nohou stúpim na cestu a rýchlo ho obídem. Do nosa mi pritom udrie ostrý pach vädnúcich kvetov.

Idem ďalej a v duchu obraciam stránky ockovej knižky. Cítim, že sa mi uvoľnili plecيا. To, že sme ho večer videli, pre nás bola obrovská útecha. Keď sme odchádzali z múzea, mama vyzerala ako vymenená. Pri poslednej strane vzdychla tak nahlas, až som si najprv myslela, že tam

niečo nesedí, ale potom som na jej tvári zbadala úsmev. Bol oprávnený: ocko má na koži krásny príbeh. Ak si niekto prečíta vašu knihu, mal by spoznať váš život, posúdiť to dobré i zlé a zistiť, či ste hodeni. Na telo si dávame znázorniť všetko, čo je dôležité, inak to zostane v duši a nik predsa nechce, aby ju čosi ťažilo – či už pýcha z dobrých skutkov, alebo výčitky svedomia pre prehrešky. Tetujeme si to preto, aby sme odľahčili duši. Ak vaše dobré skutky prevážia nad zlými a nič ju nespútava, uznajú vás za hodných a vďaka tomu neupadnete do zabudnutia.

Pri pomyslení na ockovu nepoškvrnenú dušu, ktorú istotne uznajú za hodnú, sa usmejem. Neviem sa dočkať dňa, keď ju budú vážiť.

Otec bol sťahovač koží – tú jeho teda rozkúskovali kolegovia, aby ju pripravili garbiarom, tak ako to urobil on pre ich milovaných a pre nespočetné množstvo neznámych, ktorí sa im každý deň dostali pod ruky.

Mama je čítačka – asi je to skôr poslanie než zamestnanie, no človeku za to platia. Je ťažké opísať, vďaka čomu sa môže stať čítačom, ale najlepšie vysvetlenie je zrejme to, že niektorí z nás vedia vyčítať význam tetovaní. Vidíme viac než len prvotnú informáciu, ktorú vyjadrujú o srdci daného človeka. Keď sa mama pozrie na niečí rodostrom, vie, kto je najobľúbenejšie dieťa. Tetovania na ruke jej môžu napovedať, ktorý rok vás takmer zlomil. Pri pohľade na kresby, ktoré naznačujú kvalifikáciu človeka, zasa zistí, či nepodvádzal. Ľudia obdivujú čítačov, no zároveň sa ich boja. Mama raz povedala, že každý má tajomstvá, ktoré si chce nechať pre seba.

Ibaže tajomstvá by sme nemali mať. O to práve ide.

Aj ja mám ten dar – odmalička viem čítať ľudí. Mama

vraší, že na to prišla, keď som si v prvý týždeň školy narobila problémy, lebo som sa jedného chalana opýtala, prečo nežije so svojím skutočným otcom. Len čo sa vo dverách zjavila jeho naštvaná matka a chcela vedieť, kto o nich klebetil, mama tušila, že som mu to vyčítala z kože. To, že mám takú schopnosť, však ešte neznamená, že sa tým chcem živiť. Páči sa mi, že vďaka pohľadu na niečie tetovanie môžem nahliadnuť do jeho života. No niekedy ma unavuje, že keď prejdem okolo neznámeho, z jeho kože na mňa doslova kričí, čo všetko prežil. Asi by som sa nemohla dívať na znepokojené tváre ľudí, ktorí by sedeli oproti mne za čítacím stolom, s vedomím, že ak sa ich tetovania rozhodnú odhaliť mi pravdu, uvidím všetko.

Nie, snívam o kariére tetovačky. Ostáva mi len dúfať, že zvládnem skúšky, ktoré nevyzerajú až tak jednoducho ako kedysi. Keď bol na tom ocko zle, stratila som veľa času. Nikdy predtým som sa pre školu nestresovala – vždy som mala dobré známky bez toho, aby som sa musela ktovie-ako snažiť.

Bližšie k centru vystriedajú domy rady obchodov. Prejdem okolo pekárne, kvetinárstva a kožiarskej dielne, kde si dávame opraviť topánky a tašky. Tu sa prašný chodník končí a začína sa úzka dláždená ulica, ktorou sa dostanem na veľké námestie. V strede leží poličko zelene, ktoré obklopujú kamenné a drevené budovy. Uprostred je socha Svätca, najvýznamnejšieho vodcu v histórii.

Vysoká a hladká bronzová postava v rúchu stojí v centre nášho rušného mesta. Vždy som mala rada historiku o Svätcovi, ktorú si rozprávame, aby sme si pripomenuli jeho oddanosť, silu príbehov a potrebu sťahovať mŕtvych z kože, vďaka čomu sa ich duše oslobodia. Stojí tam,

samozrejme, aj preto, aby nás varoval pred hanebnými činmi neoznačencov. Námestie križujú chodníčky a ľudia, ktorí tadiaľ kráčajú v družných rozhovoroch, si na trávniku medzi nimi hľadajú miesto, kde si môžu sadnúť a vypiť kávu.

Na námestí sa dozviete, čo dôležité sa práve v Saintstone deje. A ak sa tu deje niečo dôležité, má to vplyv na celé okolie. Susedné mestá sú od nás závislé, pretože tu sídli vláda a robia sa tu všetky významné rozhodnutia. Páči sa mi, že žijem v centre diania. Nie som si istá, aké by to bolo, keby som bývala v niektorom z menších miest, kde si všetci myslia, že vás poznajú ešte skôr, než vidia vaše tetovania.

Podľa toho, ktorým smerom fúka vietor, väčšinou môžete zacítiť dym zo súdnej siene. Je to veľká okrúhla budova z kameňa a farebného skla, ktorá sa navrchu zbieha do širokého komína. Oheň v nej horí nepretržite, preto nad mestom stále visia sivohnedé dymové mraky. Práve na tomto mieste sa konajú ceremóniály, pri ktorých sa váži duša. Sem pôjdeme s mamou, keď na nás príde rad, aby sme čítali mená mŕtvych. Tu sa učia a presadzujú zásady viery a školia učitelia. Naše duchovné vzdelanie a formovanie je rovnako dôležité ako dosiahnuté vzdelanie.

Na tejto strane námestia za mojím chrbtom stojí múzeum s kamennými stĺpmi a klenutými oknami, ktoré je mojím obľúbeným miestom. Dvíha sa dovysoka a obkolesujú ho schody. Zvonku pôsobí veľkolepo a temne, ale vnútri je jasno a príjemne. Ocko ma tam často brával. V tieni budovy zrazu pocítim chlad. Preglgnem a ponáhľam sa ďalej.

Na druhej strane námestia, za trávnikom, stromami a lavičkami, zachytím nečakaný pohyb a ruch. Na provi-

zórne pódium pred budovou vlády v tvare obrovského pís-
mena L, ktorá zaberá značnú časť námestia, ktosi umiestňu-
je reproduktory. Zrejme sa chystá zhromaždenie, na ktoré
som zabudla. Naokolo sa schádzajú ľudia, niektorí vstávajú
z lavičiek, aby lepšie videli, a davom sa nesie šum rozho-
vorov.

Pri pohľade na budovu vlády si uvedomím, že už dosť
dlho ma nezavolali na test pravdovravnosti. Asi by som to
v najbližšom čase mala očakávať. Mali by sme ho absolvo-
vať raz za niekoľko rokov, aby sme sa mohli priznať. Hla-
vou mi preblesne spomienka na to, ako ma tam ocko vzal
prvýkrát, keď som mala skoro štrnásť.

Ocko ma ubezpečil, že sa nemusím ničoho báť, no aj tak
som bola vystrašená. Všetkým nám povedali o prístroji,
ktorý človeku meria pulz i teplotu, a keď klame, zapípa,
ale nikdy som ho nevidela. Vzala som si do hlavy, že to
bude určite bolieť. Bola som presvedčená, že ma odhalia.
Myslela som na všetky malé klamstvá, ktoré som nahovo-
rila rodičom, a na to, koľkokrát som si ukradla keksík, hoci
mi povedali, že už mám dosť. Mala som dokonca nočné
mory o tom, že sa náhodou priznám k zločinu, ktorý som
nespáchala.

Bolo pre mňa sklamaním, keď nás z hlavnej recepcie od-
prevadili do neveľkej, stroho zariadenej miestnosti s biely-
mi stenami, dvoma stoličkami, dreveným stolom a malým
kovovým zariadením so svetielkom v tvare oblúka, z kto-
rého trčali drôty a vyzeralo celkom obyčajne. Vnútri čakal
muž so zošitom a naznačil mi, aby som si sadla, ale keď

ocko videl, aká som nervózna, spýtal sa, či môže ísť prvý. Posadil sa na stoličku, ľavú ruku položil na oblúkovitý prístroj a s úsmevom zagúľal očami, akoby vravel: „Bude to hračka.“

Pokojne odpovedal na všetky otázky a stroj mu nič neurobil. Odľahlo mi, že nie sú príliš ťažké: pýtali sa ho iba na nové tetovania, potom vymenovali zoznam zločinov a ocko musel potvrdiť, že ich nespáchal. Muž si zapísal akúsi poznámku, a keď skončil, obdaril ho úsmevom a povedal, že môže vstať.

„Máte čisté svedomie, pán Flint. Výborne.“ Usmial sa, akoby to bola zábava, a potom sa zahľadel na mňa. „Teraz vy.“ Zachechtal sa. „Sľubujem, že nič nepocítite.“

Sadla som si a zhlboka sa nadýchla, no len čo som ruku položila na prístroj, začal pišťať. Od strachu som ju prudko odtiahla.

„Čo sa stalo?“ Pamätám si, že som sa chcela už-už rozplakať a neveriacky som sa pozrela na ocka. Usiloval sa tváriť vážne.

Muž sa usmieval. „Nebojte sa. Zle som ho nastavil.“

Ani ocko už nezadržal smiech.

„Možno toho tajíš viac, než som si myslel, Leora,“ poznamenal. Zamračene som sa k nemu obrátila.

Nakoniec to dopadlo dobre. Muž mi položil rovnaké otázky ako ockovi a pridal zopár takých, ktoré prispôsobil môjmu veku – napríklad či som niekedy podvádzať v škole. Prístroj zostal na moje potešenie ticho a ocko mi cestou domov kúpil koláč ako ospravedlnenie za to, že sa zo mňa smial.

Ako tak kráčam od súdnej siene k stánkom na trhovisku za budovou vlády, uvedomím si, že sa usmievam.

Kiežby tu bol.

Túto zimu ešte nebolo tak chladno, ako je dnes. Ľudí to prekvapilo a lepšie sa obliekli. Je čudné, že každý sa zrazu zahalil. Keď vidím len tetovania na tvárach a predlaktiach okoloidúcich, cítim sa od nich trochu odstrihnutá. No je to fajn. Aspoň si nepripadám taká nahá a nie je to iba preto, lebo som si okolo pliec prehodila ľanovú šatku so zapínaním na gombíky. Z času na čas je príjemné zakryť si tetovania, hoci by som to nikdy nevyslovila nahlas.

Trh je otvorený väčšinu dní. Vrhnem sa medzi vykrikujúcich ľudí a kopy stánkov s plátennými pásikavými strechami. Cestou okolo mäsiara sa snažím nedýchať – mäso, ktoré tam visí, tak smrdí, až sa mi z toho dvíha žalúdok. Len čo dôjdem k stánku s látkami, zalapám po dychu. Opantá ma zemitá vôňa bavlny a štiplavý pach farieb. Keď sa nadýchnem, predstavím si, že z úst mi vyletia dúhové obláčiky. Prepletám sa pomedzi dav a hľadím si pod nohy. Je to jednoduchšie. Aspoň dnes chcem ignorovať úchytky rozhovorov a tetovania ostatných, ktoré sa mi prihovávajú. Teší ma, že myslím iba na tie ockove, kým ich mám v čerstvej pamäti.

Idem rovno za nosom, až kým nezacítim príjemnú vôňu zo stánku predavača s potravinami. Debny s tovarom podoprel, aby nás ešte väčšmi nalákal. Zelená zástera sa mu trochu zaprášila, no s úsmevom drží papierové vrecúško a čaká, čo si vyberiem. Rukávy si vyhrnul, keďže predlaktia musíme mať vždy odhalené, a viem z nich veľa vyčítať. Má tridsaťšesť a vyniká bystrosťou – ako najmúdrejší z triedy si mohol vybrať povolanie obchodníka –, ale tetovania

naznačujú, že ho zasiahla smrť. Čítam, že v mladosti mu zomrel brat. Teraz však vyzerá šťastne a má rodinu. Z obrázkov na jeho koži srší radosť – darí sa mu a nemyslím tým len to, že má plné debny jablák a fazúľ.

Vypýtam si cibuľu a do hnedého papierového vrecka začnem naberať zafúľané zemiaky. Mrkva vyzerá dobre a paradajky sa mi podľa vône zdajú čerstvé a sladké.

„Neviete, čo sa deje na námestí?“ vyzvedám. „Postavili tam pódium a zbíha sa pred ním kopa ľudí.“

Zatrasie vrecúškom s cibuľou, zatvorí ho a ohne rožky. „Nepočuli ste? Chystá sa verejné tetovanie,“ odvetí, keď mu podám vrecko so zemiakmi, aby ich odvážil. V jeho hlase začujem potláčané vzrušenie a ešte čosi. Žeby strach? „To tu už roky nebolo.“

V poslednom čase som sa venovala iba ockovi a veľa mi toho uniklo. Váhavo sa pozriem na ulicu. O verejnom tetovaní som počula len v škole a prebudí sa vo mne zvedavosť. Zaplatím predavačovi, vezmem nákup a pripojím sa k davu, ktorý smeruje na námestie. Ktosi sa náhlivo pretíška dopredu a vrazí do mňa plecom. Hlasy silnejú, a keď sa dostanem bližšie, zbadám, koľko ľudí sa hrnie do centra mesta, aby videlo, čo sa bude diať.

Kým dôjdem k námestiu, okolo pódia sa už zhromaždil poriadny dav a ja uviaznem vzadu. Vtom žena vedľa mňa prikývne a nakloní sa ku mne. Z jej očí srší nadšenie. „Hovorí sa, že dnes sem príde starosta Longsight!“ vyhlási so zatajeným dychom.

Politika ma veľmi nezaujíma, no zdá sa, že vďaka Danovi Longsightovi jej každý vrátane mojich spolužiakov venuje trochu viac pozornosti. Starostom sa stal asi pred pol rokom a je úplne iný než roztrasení starci, ktorí boli

vo funkcii pred ním. Po prvé je pekný a okrem toho aj mladší ako väčšina politikov. Ľudia sa prvý raz po dlhom čase tešia zo zmeny. Pamätám si, aké nadšené sme boli pri jeho inaugurácii, keď sme s nádejou a dôverou recitovali: *Je dobrý, je múdry, je najlepší z nás. Nie je bezohľadný, záleží mu na nás, nebudeme sa báť. Všetko robí pre naše dobro.* Tak som tým slovám verila, že mi pri nich takmer vyletelo srdce z hrude.

Zmeny, ktoré zaviedol, sme rozoberali na dejepise s pani Oldhamovou. Tvrdil, že sme ich potrebovali, lebo to vyzerá, akoby sme sa stratili. Kedysi sme vedeli, kto sme, stáli sme si za svojím a uvedomovali si svoju silu. Vinou Longsightových slabých predchodcov sme na to však čoraz väčšmi zabúdali. Jeho vláda nás chce priviesť späť ku koreňom, teda k tomu, aby nám záležalo na tetovaniach, aby sme brali vážne ich moc a pochopili, že dokážu zmeniť večnosť. Starosta Longsight a jeho podporovatelia preto nosia čo najmenej oblečenia. Chcú ukázať, že nemajú čo skrývať. Každý si môže obzrieť ich tetovania a nahliadnuť im do života. Pani Oldhamová pôsobila rozpačito, keď nám to vysvetľovala. Zrejme zastáva názor, že by sme si ich mali nechať pre seba.

Keďže doteraz som sa na starostu dívala len na obrazovke a učila sa o ňom v škole, som taká nadšená, že ho zazriem naživo, až mi po chrbte prebehnú zimomriavky. Teším sa, že nik z jeho starších predchodcov nezastával rovnaké názory – ich kožu by som asi nechcela vidieť. Zatiaľ sa zdá, že starosta Longsight možno nebude až taký zlý.

Niektorí ľudia vravia, že je znovuzrodeným Svätcom a prišiel očistiť naše srdcia i spoločnosť. Ja cítim iba to, že sa blíži zmena: zmena k lepšiemu.

Všetci sa tlačia bližšie k pódiu, aby mali lepší výhľad, a neprestajne sa medzi sebou rozprávajú. Asi sú rovnako zvedaví ako ja. Začujem, ako sa ktosi rozčuľuje, že mu stúpili na nohu. Dopredu sa tisnú ďalší oneskorenci. Pódium je z dreva a v každom rohu sú reproduktory. Zadnú časť a boky zastiera hrubá čierna látka, ktorá sa trepoce v jemnom vetre. Uprostred stojí klát. Zaujímalo by ma, načo tam je. Šum hlasov je čoraz silnejší, ale vtom vyjde na pódium vysoká tmavá postava a atmosféra sa zmení. Nikto nás nemusí upozorniť, aby sme boli ticho. Mám pocit, že ešte aj vtáky prestali čvirikať a s údivom na ňu hľadia. Po chvíli, keď starosta Longsight vykročí k mikrofónu, začneme jasť, tliekať a výskať. Odrazu zdvihne ruky, hluk napokon utíchne, a kým čakáme, že prehovorí, davom sa šíri vzrušený šepot. Už keď si odkašle, srší z neho obrovská autorita. Nato podíde k veľkému mikrofónu. Je ešte vyšší, než som očakávala. Stojí rovno a pôsobí vyrovnane. Sebaistota z neho sála ako teplé lúče slnka. Nemôžem uveriť, že je tu – priamo predou mnou.

„Ďakujem,“ ozve sa a dav ihneď stíchne. „Ďakujem, že ste tu v tomto významnom okamihu.“ Hlas má mocný, hoci z reproduktorov znie trochu plechovo. Zaujímalo by ma, aký by bol, keby rozprával bez zosilňovačov. „Veľmi si cením, že sme sa zhromaždili v takom hojnom počte a že ako komunita stojíme pri sebe v boji,“ na chvíľu zaváha a vzápätí pokračuje, „proti zlu.“

V dave sa rozľahne nepokojný šepot a napriek šatke pocítim chlad.

„Áno, proti zlu,“ zopakuje. „Prišiel som vám povedať to, čo už viacerí z vás tušili – žijeme v temných časoch.“

Odmlčí sa a poobzerá. Má na sebe iba jednoduché bed-

rové rúško, a hoci je chladno, ani sa nezachveje. Napriek tomu ho z diaľky nemôžem prečítať. Kiežby som lepšie videla elegantné tetovania na jeho lesklej čiernej koži.

„Zišli ste sa tu, aby ste sa stali svedkami niečoho, čo mnohí z vás ešte nezažili – prvého verejného tetovania po desiatkach rokov. Niektorí vážení starší členovia našej spoločnosti si možno pamätajú, že ich kedysi videli. Viete, čo máte očakávať, a spomínate si na tie, povedal by som, lepšie dni. No my ostatní sme o nich iba čítali v učebniciach.“

Má pravdu. Všetci sme sa učili o verejných tetovaniach, ale nikto nijaké nevidel.

„Viete, že si vážim a obdivujem svojich predchodcov, ktorí boli takí... prezieraví,“ urobí krátku pauzu, no všetkým je jasné, že tým myslí presný opak, „že sa rozhodli skončiť s niektorými našimi tradíciami. Je však načase, aby sme sa k nim vrátili pre dobro nás všetkých. V týchto nebezpečných časoch musíme obnoviť naše dedičstvo a nesmieme zabúdať na rozhodnutia našich predkov.“

Preruší ho obrovský jasot. Starosta naznačí prítomným, aby sa utíšili, a vyčarí široký úsmev.

„Priatelia moji, pridlho sme sa prizerali tomu, ako sa vskutku ohavné zločiny pokladali za priestupky. Toto sa musí skončiť. Trest musí opäť nadobudnúť význam. A tak, hoci je dnešok prelomový, onedlho uvidíte verejné tetovanie na námestí častejšie. Nie zasa pričasto, lebo čosi také netreba brať na ľahkú váhu, ale pri tých najohavnejších zločinoch áno. Nemôžeme naďalej prehliadať hriechy, ktoré sa páchajú v našej spoločnosti.“

Znova sa ozve potlesk a starosta Longsight chvíľu počká. Zdá sa, že po ňom ktovieako netuži. Vyzerá, takmer akoby ho privádzal do rozpakov.

„Skĺzli sme do ľahostajnosti, no trvá to už pridlho a teraz musíme byť ostražití. Neoznačenci pre nás vždy predstavovali hrozbu. Po veľkom vyhostení nik neveril, že sa navždy stiahnu do ústrania, ale nahovárali sme si, že žijú pokojne a nepredstavujú pre nás riziko. Dnes som sem však prišiel, aby som vám povedal, že už pykáme za našu ľahostajnosť.“

V dave sa opäť rozľahne šepot a tentoraz aj vzdychy. Cítim, že srdce mi prudko búši.

„Áno. Máme dôkazy, že neoznačenci čosi chystajú. Využili našu slabosť. Chcú sa medzi nás votrieť a rozvrátiť nás tak, že oslabia naše srdcia a morálne zásady. Možno ste sa s tým už stretli: ktosi prehodí, že neoznačenci neboli až takí zlí, niektorý kamarát vyhlási, že podľa toho, čo počul, sú to mierumilovní ľudia a kolega z práce prizná, že uvažuje, či zákon o ich vyhostení nebol príliš tvrdý. Nato začnete svojich priateľov obdivovať, že sú takí umiernení, optimistickí, slobodomyselní a otvorení.“

Odmlčí sa, aby si všetci uvedomili váhu jeho slov.

„Kvap, kvap, kvap. Špióni neoznačencov, ó áno, majú *špiónov*, síce podobné myšlienky šíria takmer nepostrehnuteľne, ale veľmi rafinovane. V našej spoločnosti majú podporovateľov – rebelov –, ktorí vás dobrovoľne krmia klamstvami. Snažia sa vás opantať sladkými rečičkami o mieri a pokoji, aby ste mali pocit, že neoznačenci vás nijako neohrozujú a že ste v bezpečí. Vďaka tomu uveríte, že si konečne môžete vydýchnuť. No len čo sa nimi dáte učičíkať, rebeli udrú v plnej sile a napokon zničia nielen vás, ale aj *všetko* ostatné.“

Z pódia na nás upiera planúce oči a potom zvolá: „*Zobudte sa! Zobudte sa a povstaňte!*“

Jeho výkrik ma šokuje.

„Prestali sme byť ostražití, a preto sme v nebezpečenstve. Príliš ľahko sme im sadli na lep. Neoznačenci si našli oporný bod a teraz to chcú využiť. Slepó sme verili, že sa nič nedeje, ale už stačilo.“

Poobzerám sa naokolo. Všetci sa tvária zarazene. Nik z nás nečakal, že si vypočuje čosi také. Znie to ako výzva do boja.

„Budeme pripravení. Odteraz nám už nič neunikne, všetko budeme prísne sledovať a dáme si pozor na zmiere vo svojich radoch. Je čas, aby sme sa prinavrátili k našej mravnosti a minulosti. Nemyslíte?“

Starosta Longsight nás nakazil svojím zápalom, a tak tlieskame a dupoceme. Zrazu dá signál niekomu za čiernou oponou. Počká, kým sa utíšime, a vzápätí skloní hlavu, akoby sa modlil. Dlho sa ani nepohne. Potom sa pozrie priamo na nás.

„Situácia je vážna. Sme tu, lebo máme dôkaz o tom, že neoznačenci povstávajú. Mnohých to šokuje, pretože muž, ktorého dnes potrestáme, žil medzi vami a neje-den z vás ho pokladal za priateľa.“ Zhlboka sa nadýchne a vyjde s pravdou von. „Minulý týždeň súd obvinil Connora Drewa, jedného z veľavážených sťahovačov, ktorému sme zverili do rúk našich drahých zosnulých, z krádeže kože.“

Ohromený dav zašumí a ja sa zachvejem. Netuším, kto je Connor Drew, hoci ocko by to možno vedel, keďže je sťahovač, no pri predstave, že by niekto kradol kožu, mi príde zle. Predstavujem si, ako ocko ležal na stole u sťahovačov, a myslím na to, aká cenná je jeho koža. Bez nej človek nemá nič – príde o životný príbeh a jeho milovaní,

ktorých tu zanechal, si ho nebudú môcť uchovať v srdciach a mysliach. Kto by sa opovážil ukradnúť niekomu minulosť? A prečo by to robil?

Starosta Longsight dá znamenie jednému z asistentov a dvaja obrovitánski strážcovia privedú na pódium muža. Očividne sú tam na to, aby nás chránili pred tým zločincom. *Alebo možno aby ho chránili pred nami?* preblesne mi hlavou, keď dav zlovestne zasyčí. Mužovi spútali členky reťazami, ale ruky mu nechali voľné a každý zo strážcov ho pevne drží za rameno. Má na sebe bedrové rúško ako starosta Longsight, ibaže je špinavé a otrhané. Aj farbu kože majú obaja čiernu, no muž je taký unavený a zdrvený, že tá jeho vyzerá skôr sivo.

Hneď za nimi vyjde na pódium mestská rozprávačka Mel. Nie je odo mňa oveľa staršia, ale na koži má vyobrazené naše príbehy. Stelesňuje naše ciele a ideály. Ak je tu aj Mel, je to vážnejšie, než som si myslela.

„Poznáte našu históriu, priatelia. Viete, že neoznačenci sa snažili zlomiť naše duše. Odstraňovali ľuďom tetovania, aby ich dušiam navždy niečo chýbalo. Tento muž, Connor Drew, má možno potetované telo, no jeho duša je prázdna. Stiahol kožu – na tom by nebolo nič zvláštne, je predsa sťahovač –, lenže namiesto toho, aby ju dal zviazať do knihy, si ju nechal. Ukradol človeku príbeh, ohrozil jeho cestu na druhý svet a zmenil to, vďaka čomu si ho mali ostatní pamätať. Chcel nám zabrániť, aby sme jeho dušu správne posúdili. Toto sú praktiky neoznačencov.“

Nasleduje dlhá odmlka, počas ktorej však nikto nejasá. Ľudia sa tvária vystrašene.

„Môžem potvrdiť, priatelia, že Connor Drew to neurobil iba tak. Spolčil sa s neoznačencami a jeho cieľom bolo

podnietiť vzburu. Priznal sa, že nadviazali kontakt. Spolupracuje s nimi.“

Davom sa rozľahnú výkriky. *Ako len mohol?*

„Tu je dôkaz toho, ako postupujú. Toto je len začiatok. Musíme bojovať. Neoznačenci sú späť a využívajú našich mužov, aby nám kradli kožu, príbehy a duše. Ibaže to im nestačí. V skutočnosti netúžia po našich dušiach. Chcú nás zničiť. Prahnú totiž po našej zemi. Neuspokoja sa, kým nám nevezmú dediny, mestá, domovy a posteľe. Bažia po našej krajine a nezastavia sa, kým všetci neprídeme o svoje domovy a nestratíme nádej.“

Žena vedľa mňa už narieka. Ja však nechcem plakať, aspoň nie tu. Zhlboka sa nadýchnem, aby som potlačila slzy i nevoľnosť, a v duchu sa snažím upokojiť. Istý čas sa pošuškávalo, že neoznačenci sú na vzostupe – že sa vrátia a zničia nás. Až doteraz som tomu neverila.

„Poznáte našu minulosť. Dôkazy o nej ste videli v múzeu. Keď neoznačenci žili medzi nami, mrzčili a rozrezávali svoje obete, aby im ukradli tetovania, príbehy a duše. Tí slabosi a niktoši nám dodriapali telá, lebo chceli, aby sme boli ako oni. Chceli nás premôcť, potlačiť našu počesťnosť a získať našu zem. Zem, ktorú nám dal boh a za ktorú zomrel Svätec. To im, pravdaže, nedovolíme. No spravodlivosti musíme urobiť zadosť. Connor Drew sa spojil s tými ničomnými neoznačenými rebelmi – a nie je sám. Je prvým príznakom moru, ktorý musíme vyhubiť. Dobre viete, priatelia, že človek sa nemôže zahrávať s bohom bez toho, aby nečakal, že boh sa možno jedného dňa zahrá s ním. Tento muž sa pokúsil zmeniť večný život človeka a na revanš stratí ten svoj. Aspoň zistí, aké to je, keď niekomu vezmú budúcnosť.“

Poobzerám sa po mlkvom dave a pocítim chladný závan vzduchu, pri ktorom mi po tele prebehnú zimomriavky. *Zabijú ho.* Zabijú ho rovno pred našimi očami. Azda sme sem prišli kvôli tomu? Nechcem to vidieť. Vtom ktosi zakašle, ľudia začnú prešľapovať z nohy na nohu a šuškať.

Starosta Longsight na nás hľadí s pokojnou tvárou. Je absolútne vyrovnaný. Trochu sa uvoľním. Zatvorím oči, predstavím si jeho tetovania a opäť si spomeniem na slová, ktoré sme si predniesli, keď ho vymenovali. Pošepky si ich zopakujem a napätie zo mňa sčasti opadne. *Je dobrý, je múdry, je najlepší z nás. Nie je bezohľadný, záleží mu na nás, nebudeme sa báť. Všetko robí pre naše dobro.* Len čo to vyslovím, prestanem mať strach.

„Podržte ho, prosím,“ povie starosta Longsight strážcom. Hlas má krotký a zdvorilý.

Chlapi prinútiť muža, aby si kľakol, a čelo mu položia na klát, ktorý čaká na pódiu. Hľadím dolu, ale počujem, ako muž stoná a bojuje s ich silnými rukami. Nato dav zavzdychá a proti svojej vôli znova zdvihnem zrak. Starosta Longsight drží tenké puzdro. Opatrne ho otvorí a okázalo vytiahne lesklý nôž s krátkou čepeľou. Obkročmo sa postaví nad zločinca, schytí ho za vlasy, aby sa nehýbal, a odhalí mu kožu na krku. Pripomína jahňa pred zakáľáčkou. Nechcem sa na to dívať, no nemôžem odvrátiť pohľad.

Starosta urobí pohyb nožom a na pódium spadne hrubá kader mužových vlasov.

Akoby bol ovcou v rukách strihača.

Z hrdla sa mi od úľavy vyderie smiech zmiešaný so vzlykom. Prežije to. Nezabijú ho.

Žena, ktorá stojí vedľa, ma prepichne očami. „Nie je na tom nič na smiech. Sleduj ho a zapamätaj si to.“

Muž plače. Vyzerá ochabnuto. Strážcovia ho pevne držia, ale už sa nevzpiera – akoby sa poddal osudu. Longsight zdvihne nôž a v tej chvíli vyjde na pódium chlap oblečený v čiernom. Len čo mu dvaja asistenti prinesú stoličku a stôl s nástrojmi, je mi jasné, čo bude nasledovať. Keď si Longsight utrie nôž a odloží ho do puzdra, chlap si sadne. Zo stola vezme žiletku a opatrne väzňovi oholí zadnú časť hlavy. Potom si stiahne čierne rukavice, vyhodí ich a vezme si nové. Vzápätí zdvihne stroj, ktorý dobre poznám, pripraví kožu, ihlu namočí do malého kalamára na stole a začne mu tetovať zátylok. Väzeň zastoná, no ani sa nepohne – strážcovia ho stále pevne držia.

Zrazu v dave nastane rozruch a zbadám, že k pódiumu sa prediera chlapec. Všimnem si, že strážcovia stuhli, ale skôr než sa dostane dopredu, ľudia naokolo ho schmatnú a odťahnu. Ešte predtým však zazriem jeho zdesenú tvár s okuliarmi nakrivo a mám pocit, že na okamih sa nám stretnú oči.

Tetovanie pokračuje. Netrvá tak dlho ako niektoré iné, ktoré som videla, no bzučanie stroja mi aj tak rezonuje v hlave a hučí mi v ušiach. Kým sledujem chlapa v čiernom, ktorý dokončuje svoju prácu, príde na mňa slabosť a pripadám si ako v polosne. Keď stroj zastane a zvuk náhle utíchne, tetovač sa postaví. Stroj vráti na stôl, zdvorilo kývne hlavou starostovi a odíde.

Starosta Longsight, ktorý stál dovtedy v zadnej časti pódia, pristúpi k mikrofónu.

„Dnes, drahí priatelia, ste sa stali svedkami toho, ako sa spravodlivosti učinilo zadosť. Keďže sme veľkorysí, tento muž zostane v našej spoločnosti. Vlasy mu dorastú a zahalia tetovanie, ale už navždy bude mať na koži znak zabudnutých.“

Vtom ma čosi vytrhne z otupenia. *Znak zabudnutých?*
„Keď tento zločinec zomrie, znak ho usvedčí a jeho kniha zhorí v plameňoch ohňa v súdnej sieni.“

Ako môže človek žiť, ak ho označia za zabudnutého? Čo ho podnieti k tomu, aby šiel ďalej, keď bude vedieť, že na ničom nezáleží, lebo jeho život sa skončí smrťou a upadne do zabudnutia? Dúfam, že budem patriť k tým, na ktorých sa bude navždy spomínať – to je predsa zmysel nášho života. Lenže nádeje tohto muža práve zničila čierna tinta.

Zabudnutý.

Niečo mi behá po rozume, no zatiaľ neviem prísť na to čo.

„Priatelia, nech vás to povzbudí k tomu, aby ste viedli život, ktorý je hoden nášho poslania. Žite tak, aby na vás ostatní spomínali. Nedovoľte, aby tento muž pochybil nadarmo.“

Davom sa rozľahne šepot, ktorý prerastie v tlmené burácanie. Ľudia začnú výskať, kričať a opakovať: „Vrana, vrana. Tým znakom je vrana.“

Zabudnutý. Vtedy si na všetko spomeniem.

Mužov výkrik sa zmieša s mojím a rozbehnem sa domov. Vrecko s cibulami mi pritom vráza do stehna a pod nechtami cítim hlinu zo zemiakov.

Vrana. Vrana. Tým znakom je vrana.

Tretia kapitola

Bežím cez námestie, okolo súdnej siene i múzea a myslím na ockovu knihu. Predstavujem si každý list, ktorý som obrátila, každý okamih jeho života. Cestou sa vyhybam ľuďom, ale podvedome ich čítam.

Má štrnásť, zbožňuje hudbu, neznáša sestru.

Miluje svoju milenku, podviedol ženu.

Pes je pre ňu väčším priateľom než hocikto, koho pozná.

Má päťdesiatšesť, no cíti sa na osemdesiat – choroba z nej vysala všetku energiu.

Prebehnem okolo pekárne a pokračujem ďalej. Potrebujem sa dostať domov, preč od hluku a chaosu, ktorý vidím, a ďaleko od hlasov, ktoré sa mi prihovárajú.

Nemôžem dostať z hlavy bzučanie stroja. Vrana. Úplne som na ten deň zabudla. Spomenula som si naň až teraz...

Bola som decko – mala som možno osem. Bolo neskoro popoludní, ocko mal prísť každú chvíľu domov a ja som sa hrala na poschodí, keď k nám ktosi zaklopal. Doľahli

ku mne hlasy a po chvíli buchli vchodové dvere. Zišla som dolu, aby som sa opýtala mamy, kto prišiel, a vtedy som zistila, že som prvý raz sama. Otvorila som dvere, vykukla na ulicu a v diaľke som zazrela maminu červenú šatku. Kamsi sa ponáhľala a muž vedľa nej sa s ňou pokúšal udržať krok. Vedela som, že by som nemala zostávať sama, preto som sa vybrala za ňou a vchodové dvere sa zatresli. Už-už som ich dobiehala, keď zahli za roh – mierili k ockovej práci. Držala som sa za nimi trochu ďalej a celý čas som chcela zakričať: „Mama! Som tu! Zabudla si ma zobrať so sebou!“ Lenže moje ústa sa ani nepohli a hlas mi zlyhal.

Pred ošarpaným kovovým skladiskom sťahovačov stál menší dav ľudí, ktorí sa nad niečím skláňali. Hneď sa rozostúpili, aby mamu vpustili medzi seba, a chlap, ktorý vyzeral dosť znepokojene, povedal: „Bola to iba nehoda. Nie je to také hrozné, ako sa zdá. Jedna zo skriniek mu tresla na hlavu. Práve ich vykladali, aby sme...“ Mama si však jeho slová nevšímala a pretisla sa okolo neho. Keď postavy ustúpili, zbadala som ocka. Sedel na zemi a ktosi mu k hlave pritiskal zložený kus látky. Provizórny obvaz bol červený a jeho vlasy vyzerali mokré. Zrazu otvoril oči, a len čo zazrel mamu, natiahol k nej ruku.

„Nič sa nestalo, láska. Bol to iba ťuk. Neotravuj lekára – potrebujem si len odpočinúť,“ ozval sa a trochu sa zmraštil.

„Och, Joel,“ prihovorila sa mu. „Čo si so sebou porobil?“ Vyznelo to skôr nahnevane než vystrašene, preto som vedela, že ockovi určite nič nie je.

„Bola to nehoda. Nik za to nemôže. Prežije to,“ zopakoval chlap.

Myslela som si, že sa naštvú, ak ma tam uvidia, a radšej som utekala domov. Keď som šla za mamou, dvere

sa za mnou zabuchli, a tak som vliezla cez pootvorené okno.

Naši sa vrátili až za tmy. Bola s nimi aj Julia, mama mojej najlepšej kamarátky Verity.

„Vyspím sa tu dolu,“ povedal ocko a zívól. Mama mu rozložila vankúše a deky na zem vedľa kozuba, lebo gauč mu bol krátky. Sadla som si na schody a počúvala ich tlmený rozhovor.

„Nevedela som, komu inému mám zavolať,“ šepla mama. „Dostal lieky proti bolesti, ale podľa mňa to treba zasiť.“

„Nemala si ma do toho zaťahovať. Ak sa o tom dozvie Simon... Nechápem, prečo si ho nezobrala rovno k lekárovi.“ V jej hlase sa ozýval hnev alebo možno strach.

„Vieš, že som nemohla. Prosím, Julia.“

Julia si vzdychla. „Máš vôbec predstavu, aké je to riskantné? Navyše, nie som sestrička.“

„Nikto nič nevidel, Julia. Zakryl si to. Okrem toho, ženy šíješ stále. Prosím. Nemám sa na koho obrátiť.“

Nastalo ticho. Napokon však povedala: „Daj zovrieť vodu. Máš žiletku? Joel, bude to štipať.“

Boli takí zaujatí, že nikomu ani nenapadlo skontrolovať ma. Zostala som v izbe, kým všetky zvuky neutíchli. Až niekedy uprostred noci som sa vykradla von a šla som sa pozrieť, či je ocko v poriadku. Chrbát sa mu dvíhal a klesal a trošičku chrápal. Hlavu mal obviazanú, no obvaz sa mu buď zošuchol, alebo si ho v spánku stiahol, pretože som videla, čo je pod ním. Julia mu oholila vlasy okolo rany a vzadu sa mu črtala tmavá čiara. Zbadala som úhľadné stehy, ktorými mu zošila kožu, a zacítila som liečivé koreniny, ktoré sa miešali s pachom krvi a potu.

Žiletka odkryla tajomstvo a odhalila skrytú pravdu.
Mal tam starý znak, ktorý som nikdy predtým nevidela.
Hoci sa preťal, stehy ho znovu spojili.
Bol to obrázok vrany.

Štvrtá kapitola

Vbehnem do domu a zeleninu hodím na drevený stôl. V ušiach sa mi rozlieha nepokojný, horúčkovitý dych. *Ten zločinec Connor a môj ocko majú vzadu na hlave vytetované vrany. Znak zabudnutých.*

Nemôžem tu zostať. Nemôžem byť doma, keď sa mama vráti. Zdvihnem koženú tašku a okolo hlavy si prehodím šatku. Napadá mi iba jediné miesto, kam môžem ísť. Hneď sa tam vyberiem.

Verity a ja sme najlepšie kamarátky, odkedy si pamätám. Ten príbeh veľmi dobre poznám: naše mamy sa stretli pri pôrode. Na svet sme prišli v rovnaký deň a ešte aj na tom istom nemocničnom oddelení. Verity sa narodila zdravá, otetovali ju a poslali domov, zatiaľ čo ja som ochorela a celé týždne som zostala v nemocnici bez tetovania. Ocko sa musel vrátiť do práce, ale Veritina mama Julia chodila za mamou na návštevy a zhovárala sa s ňou v snahe utešiť ju. Nosievala jej čerstvé ovocie a knihy – drobnosti, aby sa nenudila a necítila sa osamelo. Je pôrodná asistentka, takže pre ňu bolo asi prirodzené starať sa o nás.

Brávala so sebou aj Verity a v tie dni, keď nás bok po boku krmili a prebaľovali, sa medzi nami vytvorilo puto. Juliina nebojácnosť a mamina statočnosť položili základy novému a silnému priateľstvu. Mama vždy tvrdí, že Julia bola jej záchrankyňa a Verity zasa moja.

A práve teraz potrebujem, aby ma niekto zachránil.

Verity býva v krajšej časti mesta než my. Hoci je od nás len päť minút pešo, vyzerá to tam ako v inom svete. Všetko je rozľahlejšie: domy stoja vzadu, sú od seba rozmiestnené dosť ďaleko a vpredu majú záhradu obrastenú živým plotom, preto do nich tak nevidno. Ulicu lemujú stromy, každý červený tehlový domček je upravený a pôsobí, akoby tam patril, na rozdiel od iných štvrtí, kde sú budovy leda-bolo natlačené vedľa seba a vyzerajú čudne. Veritin dom je útulný a vládne v ňom pokoj. Mám ho veľmi rada. Niekedy je pre mňa ľahšie byť tam než doma. Môžem sa skryť.

Zaklopem na dvere, no nik neotvára, a tak vojdem dovnútra. V trochu neudržiavanej veľkej kuchyni horí oheň, ale je prázdna. Nakuknem do obývačky, a keď ani tam nikoho nenájdem, zamierim hore do Veritinej izby, zakričím na pozdrav a vkročím dnu. Sedí za stolom a pozerá sa z okna do záhrady. Steny má jasnoružové – je to pamiatka na staré časy, keď sme tou farbou boli posadnuté.

„Leora!“ Len čo ma zbadá, tvár sa jej rozžiarí. „Dobré načasovanie. Už celé hodiny sa nemôžem prinútiť nič urobiť. Potrebujem prestávku.“ Obdarí ma úsmevom a natiahne sa s ceruzkou v ruke. Husté tmavé vlasy si nedbalo zopla vzadu a okolo uší z nich trčia pramienky, s ktorými sa hrala. Má na sebe prekrásne modré zavinovacie šaty, vďaka ktorým ešte väčšmi vyniknú jej oči a tmavohnedá pokožka. Je mi ako sestra. Verity ma dokonale pozná a má

ma rada aj v tie dni, keď ma zrejme i trochu nenávidí. Je moja jediná ozajstná kamarátka.

Sadnem si na jej veľkú posteľ a opriem sa o mäkučké záhlavie. Chcem jej povedať, čo sa stalo ráno, ibaže namiesto slov mi vyhrknu slzy. Zakryjem si oči. Už ma unavuje plakať pred ľuďmi – mám plné zuby toho, ako ma páli koža, keď na nej schnú slzy, protiví sa mi, že mi sčervenejú pery a opuchnú oči, no nedokážem ich zastaviť.

Verity pustí ceruzku, prisadne si ku mne a pošúcha mi chrbát. „Ach, Lor. Mrzí ma to. Časom to bude ľahšie, uvidíš.“

Presne tento problém nastane, keď vám zomrie otec. Teda nastane *veľa* problémov, ale jedným z nich je ten, že ak ste smutný, každý to prikladá práve tomu. A možno je to sčasti pravda. Nevieť – myšlienky mi víria hlavou tak rýchlo, že ich nestíham analyzovať.

Len čo sa mi ustáli dych, pokúsím sa jej to vysvetliť.

„Nejde o ocka. Bola som na námestí a... prišiel tam starosta Longsight.“

Verity zvýskne, no keď vidí, že som sa k nej nepridala, stíchne.

„Jednému mužovi... tam... vzadu na hlavu vytetovali vranu...“ Opäť si vybavím jasanie davu a zločincove oči, z ktorých akoby vyrchal život aj svetlo. Nemôžem sa pozrieť na Verity, inak by som sa znova rozplakala. Prstom kreslím kruhy na patchworkovú prikrývku.

„Znie to, akoby si mi hovorila o nejakom sne, Lor. Spomal' a povedz, čo sa deje.“

A tak jej vyrozprávam všetko od začiatku. Celý čas pri tom myslím na ocka a na to, že mal rovnaké tetovanie vrany. Lenže v jeho knihe nebolo.

Kam zmizlo?

„Bolo to správne, však, Verity?“ dokončím prosebným hlasom. „Museli to urobiť. Ukradol niekomu kožu a s ňou i jeho posmrtný život. Starosta Longsight vravel, že značkovanie kriminálnikov je stará tradícia...“

Verity podíde k stolu a zdvihne jednu z učebníc. Na-listuje kapitolu s názvom *Znaky a tresty*. „Pozri, Lor, veď sme sa to učili. Minulý týždeň som si to opakovala.“ Vtom začne čítať: „*Znaky sa môžu použiť na zaznamenávanie individuálnych prebreškov. Trestné znaky musí robiť úradný tetovač. Zachytávajú poklesky a zločiny, čo pomôže pri väzení duše počas záverečného súdenia...*“

„Ale toto bolo iné,“ preruším ju. „Nepribudla mu iba nová čiarka na ľavom ramene. Ten symbol som ešte nevidela. Bola to vrana. Znamená to, že bude patriť k *zabudnutým*...“

„Viem, dostanem sa k tomu.“ Verity predstiera nahneváný pohľad a pokračuje v čítaní: „*V najväčších prípadoch môžu zločincov označiť za zabudnutého. Stávalo sa to však zriedkavo, lebo tento čin je nezvratný. V posledných rokoch sa už nevykonáva, no existuje preň zákonný a historický precedens. Tu to máš,*“ poznamená. „Starosta Longsight podľa mňa usúdil, že tento prípad ho na to oprávňuje.“

Mimovoľne sa pousmejem na tom, ako vie všetko zdôvodniť: je to v knihe, prípad sa uzatvára. „Tvrdil, že odteraz budú verejné tetovania častejšie.“

Pokrčí plecami a zabuchne učebnicu. Hoci mi už vyschli slzy, stále mám hrču v hrdle – nechýba veľa k tomu, aby som sa opäť rozplakala. Kiežby som bola ako Verity a nemala pochybnosti o tom, že všetko je úplne v poriadku

a dáva to zmysel. V kútiku duše cítim, že to nie je celkom spravodlivé. Živne sa mi, až sa strasiem.

„Pozri sa na seba, Lor. Stále poriadne nespíš?“ Pokrútim hlavou. „Si vyšťašená. Oddýchni si a porozprávame sa o tom neskôr. Zobudím ťa o hodinu.“

Nežne ma uloží na mäkký matrac. Už-už chcem namietnuť, ale nemôžem odolať Veritinej posteli s ťažkou patchworkovou prikrývkou, ktorú jej mama vyrobila z kúskov bábätkovských šiat. Nevraví sa, že spánok lieči?

Sníva sa mi, že som maličká a skrývam sa v niečej hlave. Oči a ústa tej osoby sú mojimi oknami a dverami. Ktosi sa pokúša dostať dnu. Začujem trepot a zbadám, ako do zubov a pier dobe čierny zobák.

„Leora?“ Vo dverách stojí Veritin otec Simon s táckou. „Priniesol som ti niečo pod zub. Stavím sa, že si neobedovala.“ Tácku položí na nočný stolík.

Simon bol ku mne vždy milý, lenže od ockovej smrti sa ku mne správa ešte milšie. Je vysoký, má hnedú pokožku a tmavé vlasy mu začínajú ladiť so sivejúcou bradou. Jeho telo zdobia tetovania rôznych tvárí. Keď ich dostatočne odhalí, viem odhadnúť, akú má náladu – v mojich očiach sa totiž menia podľa toho, ako sa cíti. Dnes ich však nevidím. Má na sebe svetlomodré pracovné oblečenie, ktoré nosievajú všetci kožní lekári v nemocnici. Je chirurg a podľa Verity robí nejaký náročný výskum o tom, ako sa

hojí koža. „Ešte nemusíš vstávať.“ Zamieri k dverám, no vzápätí zastane. „Vravela si Sophie, že ideš sem? Vieš, že sa bude báť.“

Mama. Stiahne mi žalúdok. Istotne ma čakala doma už pred niekoľkými hodinami. Kiežby som si mohla pospať a vyhnúť sa jej, ale čudný sen a vôňa hrianky ma donútia k tomu, aby som sa prebrala.

Keď konečne prídem k sebe a trochu sa najem, zídem do kuchyne, kde sa Verity rozpráva s otcom. Jej brat Seb sa ešte nevrátil z práce. Je od nás asi o päť rokov starší, no vždy sa zapájal do našich hier. Keď sme sa hrali na dospelákov, bol otec, a keď sme sa chceli stať módnymi návrhárkami, spravili sme si z neho modela. Nikdy som nevedela, prečo je Seb taký, aký je. Podľa Verity je spomalený, zatiaľ čo jeho rodičia tvrdia, že je výnimočný. Niekedy mu je ťažko rozumieť a mal problém dosiahnuť to, čo sme my s Verity zvládli ľavou zadnou. Pamätám si, ako som raz poznamenala, že mi je ho ľúto. Verity ma vtedy švacla po ramene a vyhlásila: „Pozri sa naňho. Vyzerá, že ho niečo trápi? Azda nie je plný života rovnako ako my?“ Prikývla som. Hanbila som sa a zároveň ma to šokovalo (Verity ma nikdy predtým neudrela). „Tak potom ho neľutuj,“ vyhrkla s planúcimi očami. „Nič ho netrápi a mňa nemrzí, že je taký, aký je, takže sa ho neopováž ľutovať.“ Viac som sa k tomu nevrátila.

Vyučil sa za pekára a posledné tri roky robí v miestnej pekárni. Všetci ho tam zbožňujú – tvrdo pracuje a vždy očarí zákazníkov. Ešte som nejedla lepšie pudingové pečivo, než je to, ktoré pripravuje.

Milujem ich kuchyňu. Vďaka kombinácii červeného dlaždicového obkladu a tmavého dreveného nábytku pô-

sobí príjemne a útulne. Zakaždým ju upracú, ale na policiach, háčikoch i na stenách je toľko vecí, že to vyzerá, akoby tam mali organizovaný neporiadok, no cítim sa v nej uvoľnene. Verity ku mne podíde, chytí ma okolo pliec a chvíľu sa ani nepohneme.

„Oci? Leora sa ťa chce na čosi opýtať. Vieš niečo o verejnom tetovaní, ktoré bolo dnes na námestí?“

Simon zdvihne oči od hĺby papierov, ktoré triedi, a ruky mu zmeravejú. „Počul som o ňom.“

„Prišiel aj starosta Longsight a nejakému mužovi vytetovali znak *zabudnutých*,“ zašepoce vzrušene, akoby to bola nadávka, ktorú nikdy nevyslovila. „Tým znakom bola vrana, však, Lor?“

Prikývnem.

„Je to veľmi zastarané,“ prehodí nedbalo. Vzápätí sa zvrtné k sporáku a zapáli oheň pod panvicou. Zdá sa, že týmto preňho rozhovor hasne, ale Verity sa k nemu vráti.

„Robí sa to často? Ako je možné, že som to ešte nevidela?“

Simon si vzdychne. Stiahne oheň, obráti sa a oprie sa o hladkú bridlicovú pracovnú dosku. Chvíľu je ticho, šúcha sa po líci a bradu si rozstrapatí ešte viac než zvyčajne.

„Ľudí označujú za zabudnutých pred zrakmi verejnosti, no naposledy sa to stalo tak dávno, že si ani nepamätám bežný protokol. Nemala by si to už mať v malíčku, ak chceš pracovať vo vláde?“

Žmurkne na dcéru, ktorá zagúľa očami. Nato sa stíšeným hlasom spýta: „Poznal si niekoho zo zabudnutých, oci?“

Simon zamieša jedlo na panvici, z ktorého stúpa horúca para, a kuchyňu zaplní vôňa duseného kuraťa. Mám

pocit, že neodpovie, ale so zrakom upretým na bublajúcu večeru, ktorú ďalej mieša, napokon šepne: „Raz áno. Takmer mi to zlomilo srdce, zlatko.“ Vtom zdvihne oči a na svoje prekvapenie zbadám, aký má rozžiarený pohľad. *Môže rozprávať o ockovi?* „Už o tom nehovorme, dievčatá. Niektoré veci sú skrátka priveľmi zložité. Tak čo, Leora, zostaneš na večeru?“

Mám sto chutí prijať jeho pozvanie a zostať v tom krásnom dome navždy, no je mi jasné, že nemôžem.

„Ďakujem, ale mala by som ísť domov. Mama sa bude čudovať, kde som.“

„Dobre. Pekne ju odo mňa pozdrav a odkáž jej, že najbližšie si musíme ísť znova niekam posediť. Zistím, kedy máme s Juliou voľno.“ Prikývnem a rozlúčim sa s ním. Som rada, že mama má okolo seba ľudí, ktorým na nej záleží.

Verity ma odprevadí k dverám. „Budeš v pohode?“

„Jasné, nemusíš sa báť.“ Vyčarím úsmev a snažím sa tváriť normálne, no vyzerám skôr zmätene.

„Fajn. Zájdem zajtra za tebou? Mohli by sme si spolu opakovať.“

„To by bolo od teba milé. Som žalostne pozadu. A prepáč, že som predtým hysterčila. Neviem, prečo ma to tak zobralo.“ Keď ma objíme, vykročím na ulicu a poberiem sa domov.

Piata kapitola

Keď sa vrátim, mama už večeria. Je to zlé znamenie – priam fanaticky vyžaduje, aby sme každý večer jedli spolu. Od ockovej smrti je na to ešte háklivejšia. Prospieva to vzťahom či tráveniu alebo niečo také, neviem si to zapamätať. Keď vojdem, správa sa, akoby si ma nevšimla. Dobre viem, čo to značí: mám problém. Bola by som radšej, keby sa na mňa vykričala, ale vždy je zdržanlivá a pôsobí vyrovnane. Zdá sa, že ešte aj svoje emócie udržiava v rovnováhe.

Cestou domov som sa rozhodla, že sa jej neopýtam na ockov znak. Zatiaľ. Nenapadli mi vhodné slová.

A sčasti chcem zistiť, či mi o ňom povie pravdu sama.

„Prepáč, že meškám,“ vysúkam zo seba, keď si zavesím veci. „Skočila som k Verity a úplne sme stratili pojem o čase.“

Mama zloží vidličku a chlipne si vody. „Vieš, že sa o teba bojím, zlatko.“ Má kamenný výraz. Nie som si istá, či sa *bála*, skôr si myslím, že je na mňa naštvaná. Pokúšam sa tváriť čo najkajúcejšie, no tuším to nezaberá. „Keby si mi aspoň nechala odkaz...“

„Mrzí ma to.“ Ruku jej položím na plece a donútim ju, aby sa na mňa pozrela. „Už sa to nestane. Sľubujem.“